

Opprett Fremtidsfullmakt

før det er for sent . .

Vi har det godt i Norge!!

Vi har:

- ✓ Et velorganisert arbeidsliv
- ✓ De fleste i arbeid – lav ledighet
- ✓ Gode sosiale velferdsordninger
- ✓ Pensjoner til alle
- ✓ Hverdagen er nærmest rutine

- ✓ **MEN HVA SKJER OM ULYKKE
ELLER SYKDOM KOMMER
SNIKENDE?**

Verdt å stille seg det vanskelige spørsmålet:

Hva vil jeg med livet mitt og fremtiden dersom det IKKE går som planlagt?

- Hvis jeg ikke er mentalt frisk til å ta vare på mine verdier?
- Hvis jeg ikke lenger er «samtykkekompetent» og ikke lenger kan gjøre alt selv?
- Hva med bursdagsgavene til barnebarna?
- Hva med forskudd på arv?
- Hvilke konsekvenser får det for mine nærmeste?

Ny vergemålslov

Svaret kan ligge i den nye vergemålsloven som trådte i kraft 1. juli 2013. Loven gir muligheten til et *privatrettslig* alternativ til ordinært vergemål – en Fremtidsfullmakt.

En **Fremtidsfullmakt** medfører at du får større selvbestemmelsesrett over *hvem* som skal ivareta dine interesser og *hvordan* dette skal skje - dersom du ikke lenger skulle være i stand til det på grunn av **sinnslidelse, demens eller alvorlig svekket helbred** (bl.a. skade etter trafikkulykke)

Den *typiske* situasjonen hvor du bør tenke på å utforme en fremtidsfullmakt, er i de tilfellene du har demens eller andre sinnslidelser **i familien.**

Vilkår for vergemål i sin alminnelighet

Den som har fylt 18 år, og som på grunn av

- Sinnslidelse - herunder demens og alzheimer
- psykisk utviklingshemming,
- rusmiddelmisbruk,
- alvorlig spilleavhengighet
- alvorlig svekket helbred

og ikke er i stand til å ivareta sine interesser, kan settes under vergemål hvis det er behov for det.

Den som settes under vergemål, skal skriftlig samtykke i opprettelsen av vergemålet, vergemålets omfang og hvem som skal være verge, med mindre han eller hun ikke er i stand til å forstå hva et samtykke innebærer. Det kreves ikke samtykke hvis vergemålet omfatter fratakelse av den rettslige handleevnen.

Hvis du trenger verge

- Når vilkåret for vergemål er oppfylt, oppnevner **Fylkesmannen** en verge

- Et vergemål kan omfatte både økonomiske og personlige forhold – bl.a.
  - Disposisjon av fast eiendom, løsøre og livsforsikringer
  - Gjeldsstiftelse
  - Gaver og arveforhold
  - Offentlig korrespondanse
  - Betaling av løpende utgifter

- Den oppnevnte verge kan kreve godtgjørelse for arbeidet

- **MEN** – du har et alternativ

Fremtidsfullmakt - et alternativ til verge

- Fremtidsfullmakter er svært praktiske og dersom fullmakten blir utformet slik at den tilsvarer en typisk vergefullmakt utstedt av fylkesmannen, vil det ikke lenger være behov for en offentlig oppnevnt verge.
- **Du** bestemmer altså selv **hvem** som skal håndtere dine anliggender, **hva** som skal utføres og **hvordan** de skal utføres.
- En fremtidsfullmakt er en fullmakt du gir til én eller flere personer om å representere deg etter at du på grunn av ulykke, sinnslidelse, herunder demens, eller alvorlig svekket helbred ikke lenger er i stand til å ivareta sine interesser innen de områdene som omfattes av fullmakten.

Fremtidsfullmakt - visse vilkår

En fremtidsfullmakt kan opprettes av den som har **fylt 18 år** og har **evnen til å forstå fullmaktens betydning**.

Den som du utpeker som din fullmektig, må på tidspunktet fullmakten trer i kraft, selv ha fylt 18 år og ikke selv være satt under vergemål. En juridisk person (f.eks et advokatfirma eller et sykehjem) kan ikke utpekes til fullmektig i en fremtidsfullmakt.

Fullmakten kan også utpeke en fullmektig nr. 2 for det tilfellet at den første fullmektigen din blir midlertidig eller varig forhindret fra å utføre sitt oppdrag.

Fremtidsfullmakt - innhold og omfang

- En fremtidsfullmakt kan omfatte økonomiske og personlige forhold. Den **kan** begrenses til å gjelde bestemte områder, *men slik begrensnning anbefales ikke* – for da må Fylkesmannen oppnevne offentlig verger på den delen som ikke omfattes av Fremtidsfullmakten
  - Det skal gå klart frem av fullmakten at den skal gjelde etter at du har kommet i en tilstand som nevnt tidligere (skade, demens, sinnslidelse osv)
  - Hvis ikke noe annet følger av fremtidsfullmakten, kan fullmektigen samtykke til behandling av personopplysninger på vegne av fullmaktsgiveren innenfor fullmaktens område.
- Men enkelte forhold kan **IKKE** overføres til fullmektigen din:
    - Stemme ved valg for deg
    - Inngå ekteskap for deg
    - Erkjenne farskap på dine vegne
    - Samtykke til donasjon av organer
    - Opprette eller tilbakekalle testamente
    - Samtykke til tvang
    - Kompetansen i andre *særlig* personlige forhold kan **ikke** omfattes av fullmakten uten særskilt hjemmel i lov.

Fremtidsfullmakt - eksempel på innhold og omfang

- **Praktiske funksjoner:**
  - Disponere bankkonti, betale regninger, inngå avtale om bruk av betalingstjenester
  - Utøve alle eierrettigheter på vegne av meg som aksjonær i AS, sitte i et styre
  - Forvalte verdipapirer og disponere over slike verdier etter eget skjønn eller bestemt risikoprofil
- **Bolig/Eiendom**
  - Om nødvendig/ønskelig selge min andel av bolig
  - Tilrettelegge bolig og betale nødvendig hjelp og assistanse
  - Søke om sykehjemsplass når det ikke er mulig å bo hjemme. Avtale privat sykehjemsplass
- **Gaver/arv**
  - Er det ønskelig at fullmektigen skal kunne gjennomføre et generasjonsskifte før du dør, må dette inntas i fullmakten. Vis gjerne til fordeling og vilkår som gitt i testament. Dette siste punktet har med eierforhold i aksjeselskap

Fremtidsfullmakt - formkrav

- En fremtidsfullmakt skal være **skriftlig** med **to vitner** som fullmaktsgiveren har godtatt, og som er **tilstede sammen** og vet at dokumentet skal være en fremtidsfullmakt.
- **Mens vitnene er til stede**, skal **fullmaktsgiveren (du) skrive under** dokumentet eller vedkjenne deg din underskrift.
- **Vitnene skal underskrive dokumentet** mens du som fullmaktsgiver er til stede, og etter ditt ønske.

Vitnene må ha fylt 18 år og må ha evne til å forstå betydningen av underskriften. Fullmektigen kan ikke være vitne. Det samme gjelder fullmektigens ektefelle, samboer, foreldre, barn og barnebarn. Er disse reglene ikke fulgt, kan dokumentet være ugyldig som fremtidsfullmakt.

Fremtidsfullmakt - ikrafttredelse

- En fremtidsfullmakt trer i kraft når fullmaktsgiveren er kommet i en slik tilstand som beskrevet tidligere mht sykdom osv.
- Fullmektigen skal ta stilling til når fullmakten er i kraft. Fullmektigen skal snarest mulig underrette fullmaktsgiveren og fullmaktsgiverens ektefelle/samboer om fullmaktens ikrafttredelse og om dens innhold. Hvis fullmaktsgiveren ikke har ektefelle/samboer, skal andre nære slektninger underrettes.

Fremtidsfullmakt - stadfesting

- Fullmektigen **kan** be fylkesmannen om å stadfeste ikrafttredelsen av en fremtidsfullmakt når den er inngått.
- Slik stadfesting **skal** skje hvis fullmakten er opprettet i samsvar med reglene for fremtidsfullmakt, og når fullmaktsgiveren er i en tilstand slik at han/hun ikke kan ivareta sine interesser
- Se søknadsskjema på siste side i foilen
- Fylkesmannen kan gi en attest/godkjenning som fullmektigen kan bruke f.eks overfor banker osv.

Hvor kan vi få hjelp til å lage en fremtidsfullmakt ?

Du kan lage fremtidsfullmakten selv, men hvis du disponerer særlig store verdier eller på annen måte har kompliserte, økonomiske eierforhold, anbefales å søke advokathjelp

Pensjonistforbundet som har en avtale med *Kolbotn Advokat Fellesskap*, er en mulighet.

Kontaktperson: Chistin Ruud Ulfsryggen.

Telefon 455 02 292

E-post: christin@k-advokat.no

LO-Favør:

Gjennom LO-favør/advokatbistand får gratis samtale/mail med advokat om saken din. Hvis du trenger ytterligere bistand, får du svært gunstige priser. Les mer på

<https://www.lofavor.no/Medlemsfordeler/Juridisk/Advokatbistand>

Telefon 416 06 600 - tast 4, så 1

Medlemskap i Postkom:

Medlemmer som har *Advokatforsikring* som del av forsikringspakkene – se mer på

<https://postkom.no/medlemssenter/forsikringer/>

Fremtidsfullmakt - eksempel

- [Eksempel på fremtidsfullmakt](#)
- [Ytterligere detaljer om fremtidsfullmakt](#)
- [Søknad om fylkesmannens stadfestelse av fremtidsfullmakt](#)